

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
Республіканський методичний кабінет
навчальних закладів мистецтв і культури

Навчальна практика

ПРОГРАМА

для училищ культури "Естрадні інструменти"
/спеціалізація 05.21.08./

Київ, 1994

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Всього годин - 126
Заняття - групові

Навчальна практика для студентів училищ культури із спеціалізації 05.21.08 "Естрадні інструменти" є складовою частиною професійної підготовки студентів і направлена на формування вмінь та навичок, необхідних для подальшої діяльності майбутнього фахівця - керівника оркестру ансамблю естрадних інструментів.

Поряд з вивченням конкретних умов роботи в колективах художньої самодіяльності, здобуттям навичок організації навчально-виховного і творчого процесів в естрадних оркестрах, інструментальних та вокально-інструментальних ансамблях, до завдань навчальної практики входять:

- розширення музичного світогляду, формування художнього смаку і вдосконалення виконавської майстерності студентів; створення умов для виявлення творчої ініціативи кожного із практикантів;

- закріплення та поглиблення в умовах практичної роботи в самодіяльному колективі теоретичних знань і спеціальних навичок, одержаних протягом всього навчання в училищі;

- оволодіння сучасною методикою керівництва естрадним колективом;

- засвоєння високохудожнього репертуару, необхідного для роботи в естрадному колективі.

Навчальна практика проводиться на III курсі в 5-ому семестрі - 34 години; та 6-ому семестрі - 44 години; у 7-ому та 8-ому - по 24 год.

Індивідуальна підготовка студентів до практики здійснюється безпосередньо при вивченні предметів "Диригування та читання партитур" і "Оркестровий клас (ансамблю та диригентська практика)". Для самостійного вивчення потрібно вибирати твори з урахуванням індивідуальності студента. В період проходження практики, студент повинен брати активну участь в навчально-виховній і творчій роботі колективу з обов'язковим відвідуванням репетицій один раз на тиждень, а також - концертній діяльності та інших творчих заходах базової установи.

РОЗПОДІЛ ГОДИН ПО СЕМЕСТРАХ

Курс	Семестр	кількість годин навчальних	в тиждень	в семестр
III	V	17	2	34
	VI	22	2	44
IV	VII	12	2	24
	VIII	12	2	24

ЗМІСТ ТЕМ

Всього годин на предмет 126

V семестр - 34 години

1. Щоденник занять.
2. Характеристика інструмента, що вивчається
3. Вправи для перевірки ладу ансамблю.
4. Підготовка репертуарного плану ансамблю.
5. Журнал обліку та планування роботи колективу.
6. Індивідуальний план для кожного ансамблю.

VI семестр - 44 години.

1. Здавання програми на інструменті.
2. Журнал оркестру.
3. План навчального заняття колективу.
4. План виховної роботи колективу.
5. Текст співбесіди для учасників колективу.

VII семестр - 24 години

1. Робочий варіант програми звітнього концерту.

VIII семестр - 24 години

1. Складання програми концерту.
2. Підготовка партитури, музичного твору для виконання його оркестром.
3. Підготовка і здавання концертної програми.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Навчальна практика в V семестрі проводиться в самодіяльному естрадному ансамблі. Кожен студент повинен:

- вивчити методику і поточне планування роботи самодіяльного колективу;

- брати участь в складанні плану роботи ансамблю (організувати виконання наміченого плану);

- брати участь у створенні інструментальних, вокально-інструментальних ансамблів;

- навчитися виявляти рівень розвитку музично-творчих здібностей учасників ансамблю, аналізувати навчально-виховний і творчий процеси в естрадному ансамблі;

- допомогти керівнику в організації та проведенні лекцій, бесід на мистецтвознавські теми;

Навчальна практика в VI семестрі проводиться в самодіяльному естрадному ансамблі. Кожному студенту слід:

- приймати участь в роботі ансамблю в якості виконавця-інструменталіста або вокаліста;

- проводити репетиції з ансамблем, організовувати індивідуальні заняття;

- підготувати два твори для концертного показу;

- приймати участь в підготовці та проведенні фестивалей та оглядів самодіяльної музичної творчості.

Навчальна практика в VII семестрі проводиться в самодіяльному естрадному ансамблі. Кожен студент забов'язаний:

- вивчати процес становлення і розвитку самодіяльного естрадного оркестру (в якому проходить практику), умови та масштаб його діяльності, ступінь та форми його впливу на культурне життя району, області;

- проаналізувати склад колективу;

- визначити вид і тип колективу, його художньо-виконавські напрями;

- виконати ряд заходів по залученню нових учасників в естрадний оркестр;

- вивчити репертуар оркестру та джерела підбору.

Навчальна практика в VIII семестрі проводиться в самодіяльному естрадному ансамблі. Кожному студенту необхідно:

- проводити репетиції з естрадним оркестром, організувати заняття з інструментальними групами;

- підготувати два твори з оркестром для концертного показу (інструментальну п'єсу, акомпанемент солісту-вокалісту або інструменталісту);

- надавати методичну та практичну допомогу учасникам оркестру, знайомити їх з досвідом роботи кращих самодіяльних та професійних колективів;

- провести одну-дві лекції, бесіди для учасників колективу на теми, пов'язані з розвитком естрадної та джазової музики;

- надати свої пропозиції щодо удосконалення змісту, форм, методів репетиційної роботи з естрадним оркестром та ансамблем.

Творчими базами навчальної практики повинні бути кращі самодіяльні оркестри та ансамблі, з якими навчальні заклади підтримують постійні творчі зв'язки.

Вона проводиться в будинках культури, клубах, загальноосвітніх школах, ПТУ. Кожен студент IV курсу призначається в певний колектив і бере участь у його роботі протягом всього періоду практики. Вибір партитури визначається виконавським рівнем колективу.

План навчальної практики складається заздалегідь, на весь семестр і кожен репетицію окремо. При складанні плану необхідно враховувати:

- підготовку студента та загальний рівень колективу;

- складність музичного матеріалу, його особливості;

- обсяг завдання;

- тривалість відведеного для роботи часу;

- умови проведення репетицій ансамблю чи оркестру.

Однією з умов засвоєння учасниками колективу навичок естрадного виконавства є правильне використання різних методів та форм роботи з оркестром чи ансамблем (наприклад, детальний розбір питань форми та змісту виконуваного твору). Важливим розділом навчально-виховного процесу є розучування партій. Правильно підібраний, розучений і виконаний твір активізує розвиток музичних здібностей учасників колективу, тому студенти повинні добре знати основні принципи роботи над музичним твором.

Розучування музичного твору як правило поділяється на три етапи. Перший етап - попереднє ознайомлення, - практикант повинен розповісти учасникам колективу про композитора і його творчість та дати загальну характеристику даного твору, проаналізувати цей твір, дати загальне уявлення про соліруючі партії та акомпанемент, їх взаємозв'язок, тональний план, головних, сполучних елементів. Після детального аналізу програвання твору дає більш повне уявлення

про нього і допомагає учасникам швидше скласти його виконавський план.

Другий етап роботи над твором пов'язаний з технічним і художнім засвоєнням музики. Практикант повинен пояснити учасникам ансамблю, що не слід багато разів механічно програвати твір від початку до кінця. Розучуючи твір, учасники колективу повинні детально ознайомитись з нотним текстом і добре розібратися в авторських позначках стосовно темпу, динаміки, штрихів і т.ін.; відпрацювати технічно складні місця твору, пасажі слів в повільному темпі, програвуючи їх декілька разів і старанно вслуховуючись у кожен звук. Особливу увагу слід приділити розучуванню твору напам'ять.

Важливу роль в навчальній роботі займають питання досягнення ансамблевого звучання. Необхідно вимагати від виконавців суворого дотримання встановленого темпу, слідкувати за тим, щоб відчувалися сильні доли тактів і т.ін. Кожен учасник колективу повинен чути партії суміжних голосів. Заключний, третій, етап роботи над твором - виконання його в цілому, можливості без зупинок. Тут на перший план ставиться завдання найбільш повного розкриття художнього змісту конкретного музичного твору. Виконавці повинні прагнути до найбільш точного відтворення авторського задуму з урахуванням своєї майстерності, темпераменту, відношення до твору. Практикант повинен слідкувати за зміною темпу, динаміки, кульмінаціями та іншими елементами музичного виконання. Працюючи над конкретним художнім твором, учасникам колективу слід засвоїти його стиль, особливості музичного змісту та форми, методичні прийоми, направлені на подолання виконавських складностей цього твору. У своїй подальшій практичній діяльності керівника колективу студенти будуть перш за все спиратися на знання та навички, одержані ними на заняттях в оркестрі чи ансамблі.

Вибір необхідного для даного колективу репертуару з урахуванням рівня підготовки виконавців є одним з вирішальних факторів, допомагаючих планомірному розвитку та поступовому засвоєнню навичок ансамблевої гри учасниками колективу, їх професійної підготовці.

ПРИБЛИЗНИЙ РЕПЕРТУАР ДЛЯ ЕСТРАДНОГО АНСАМБЛЮ

1. Аєдоницький П. Старий Арбат (музичний калейдоскоп, вип.2.-М.: Музика, 1982.)

Парафраз на тему пісні "Ты погоди" з кінофільму "Останні канікули" (Ритми юності, вип. 4.-М.: Музика, 1982.)

2. Баяшов Ш. Танцювальна сюїта: 1. Ясний день, 2. Галія, 3. Наспів (Танцювальні ритми, вип. 2.-М.: Музика, 1984.)
Балада (Вокально-інструментальні ансамблі, вип. 7.-М.: Музика, 1981.)

3. Богословська М. "Любимый город" із кінофільму "Истребители" (Музика радянської естради, вип. 1.-М.: Музика, 1982.)

4. Варламов А. Вальс із кінофільму "Парень из тайги" (Поющие гитары, вип. 25.-М.: Музика, 1982.) Співай мені (музика радянської естради, вип. 1.-М.: Музика, 1982.) Уходит вечер (Музика радянської естради, вип. 2.-М.: Музика, 1982.)